

СТАНОВИЩЕ

От: проф. д-р Андрияна Йовчева Андреева

Икономически университет – Варна, катедра „Правни науки“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** в област на висше образование : 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.6 Право, докторска програма „Гражданско и семейно право“ във ВСУ „Черноризец Храбър“.

Основание за представяне: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №77/15.02.2024

Автор на дисертационния труд: **Лиляна Николова Филипова**

Кайкамджозова

Тема на дисертационния труд: **Особености на защитата на кредиторите при капиталовите търговски дружества**

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма „Гражданско и семейно право“ към Юридически факултет, катедра „Гражданскоправни науки“ на ВСУ „Черноризец Храбър“.

Лиляна Филипова Кайкамджозова е родена на 30.10.1972 г. в Шумен, от 1991 до 1997 г. следва Международен туризъм в Икономически университет – Варна, по-късно завършва и магистратура в същата специалност. От 2009 г. до 2014 г. следва право във Варненски Свободен Университет „Черноризец Храбър“. От 01.01.2015 г. е юрисконсулт, а от 01.01.2020 г. е вписана в Адвокатска колегия – Варна. Води дела по административно, гражданско и търговско право.

Докторантката се е обучавала по докторска програма „Гражданско и семейно право“ и е положила успешно изпитите по всички предвидени в индивидуалния ѝ учебен план дисциплини.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за рецензиране дисертационен труд е с обем 246 страници самостоятелен текст (в това число съдържание и ползвани съкращения), списък на използваната при разработването ѝ литература и декларация за оригиналност на труда. Списъкът на използваната

литература включва общо 178 източника, от които 73 на български език и 105 на английски и немски език.

В структурно отношение изследването се състои от увод, 4 глави и заключение. Главите са разделени на параграфи, включващи свързани, но тематично обособени заглавия. Заключението обхваща изводи и предложения за развитие и подобряване на уредбата.

В Уводната част докторанта въвежда поставената таза, цел и задачи на дисертацията, методологията и стъпките на работа. Описват актуалността и значимостта на изследвания проблем, структурата и обемът на дисертацията.

Разпределението на съдържанието по глави е последователно и обхваща следните въпроси, както следва:

Глава първа- Възникване и развитие на уредбата на защитата на кредиторите при капиталовите търговски дружества

В тази глава се разглежда накратко възникването на капиталовите търговски дружества в Европа и в България.

Глава втора- Защита на интересите на кредиторите в дружественото право на ЕС

Тази глава е посветена на дружествено-правните норми в Правото на ЕС, които са насочени към хармонизация на търговското право на държавите членки във връзка със защитата на интересите на кредиторите

Глава трета- Правила приложими към защитата на кредиторите на капиталови търговски дружества по българското право

Глава четвърта -Сравнителен анализ

В тази глава докторантът обосновава необходимостта от сравнително-правен анализ на разглежданите въпроси с паралелната уредба на защитата на кредиторите от англо-американската и континенталната правни системи, а също и с хармонизирането на дружественото право в ЕС.

Избраната от докторанта тема е безспорно **актуална и дисертабилна**. Актуалността се обосновава с необходимостта от изследване на Правото на ЕС във връзка със създаването на правила за съгласуване на гаранциите за кредиторите, които държавите-членки изискват от капиталовите търговски дружества. Темата е актуална и поради значимостта на защитата на кредиторите за сигурността на оборота, произтичаща от рисковете за кредиторите, свързани с ограничената отговорност на съдружниците на капиталовите търговски дружества.

Правилно е определен предметът на дисертационния труд, а именно - изследване на особеностите на защитата на кредиторите на капиталовите

търговски дружества в контекста на търговското право и специфичните разпоредби според действащото в страната законодателство.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Постигната е научната цел на дисертацията: да се направи комплексно теоретично изследване на правната уредба на защитата на кредиторите при капиталовите търговски дружества от гледна точка на търговското право като се разгледат предпоставките за възникване на рисковете, свързани с ограничената отговорност и се систематизират възможностите за защита на кредиторите. Да се анализират ресурсите за изясняване на спорните въпроси в теорията и практиката, както и да се проучат възможностите за подобряване на нормативната уредба и да се направят предложения *de lege ferenda*.

Така също са постигнати и конкретните задачи на изследването:

Да бъдат изяснени специфичните рискове за кредиторите на капиталови търговски дружества;

Да се проследи историческото развитие на правната уредба в българското търговско право, свързана със защитата на правата на кредиторите на капиталови търговски дружества;

Да се проследи развитието и тенденциите в правната уредба във връзка с гаранциите за третите лица;

Да се анализира и систематизира нормативната уредба за защита на кредиторите;

Да се изяснят и систематизират нормите предоставящи възможност за алтернативни търговски и други практически подходи за защита на кредиторите на капиталовите търговски дружества;

Да се направи сравнителен анализ на нормите в други страни.

Да се изведат предложения *de lege ferenda*, които да спомогнат за развитие на разпоредбите на Търговския закон;

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Представената справка за приносите на дисертационния труд съдържа множество приносни моменти. След анализа на дисертационния труд потвърждавам посочените приноси.

Откроят се следните по-важни научни приноси на дисертационния труд:

1. Изчерпателно са разгледани всички норми, които са свързани със защитата на кредиторите в българското търговско право.
2. Изследвани са и някои противоречиви концепции като „повдигането на корпоративния воал“.

2. Дисертацията е първата у нас, която изследва нормативната уредба във връзка със защитата на кредиторите. Рисковете за кредиторите, които поражда ограничената отговорност на съдружниците в капиталовите търговски дружества от гледна точка на правната сигурност следва да бъдат обект на анализ при всяка законодателна промяна.

3. поставяне на научно поле на някои неуредени или спорни въпроси при дружеството с ограничена отговорност като придобиването на собствени дялове, уреждането на имуществените последици при едностранно напускане на съдружник, подлагане на връщането на допълнителните парични вноски на режима на покритие на капитала.

4. Предложенията de lege ferenda са обосновани

5. Извършен сравнителен анализ на германското, английското и американското законодателства във връзка със защитата на кредиторите на капиталови търговски дружества.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е представил списък с публикации по темата, които са тясно свързани с тематиката на дисертационния труд и отразяват някои негови части, като в този смисъл му придават публичност. Обемът на научните публикации на докторанта и характерът на изданията съответстват на условията и изискванията за придобиване на ОНС „доктор“. Докторантът покрива необходимия брой точки за придобиване на ОНС „доктор“.

Представени са следните публикации по темата на дисертацията:

1. Кайкамджозова, Л., Нормативни и съдебно практически аспекти свързани със защитата на кредиторите, Сборник с доклади от национална научна кръгла маса „Ролята на правото в съвременната икономика“, Изд. „Наука и икономика“ 2017, ISBN 978-954-21-0949-5, стр. 295-306
2. Кайкамджозова, Л., Методи и подходи за защита на кредиторите, Сборник с доклади от 1-ва, Национална научна конференция 9 ноември 2018 г. „Правото и бизнесът в съвременното общество“, Изд. „Наука и икономика“ 2019, ISSN 2603-5073, стр. 248-360
3. Кайкамджозова, Л. (2019), Сравнителен анализ на разпоредбите за дружеството с ограничена отговорност от гледна точка на защитата на кредиторите, Известия. Списание на Икономически Университет-Варна. 63(2), с. 155-169, ISSN 1310-0343

6. Оценка на автореферата

Авторефератът коректно отразява основното съдържание на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

В предоставения дисертационен труд не са открити съществени теоретични и методически грешки, но могат да се отправят някои бележки от редакционен характер, които не влияят върху цялостната положителна оценка .

Бих препоръчала на докторанта да продължи да работи по проблематиката.

Въпроси:

1. Необходимо ли е в България задълбочаване на тенденцията към изоставяне/намаляване/ на законово определения капитал при капиталовите търговски дружества? Ако да, как това би се отразило на защитата на кредиторите?

8. Заключение

Представеният дисертационен труд представлява завършено самостоятелно изследване, което отговаря на необходимите изисквания към подобен вид разработки за структурираност, завършеност и значимост.

С разработването му са постигнати определени научни резултати кореспондиращи с поставената от докторанта цел и научни задачи. Ясно са открити научните приноси.

Дисертационният труд разкрива задълбочени теоретични знания на докторант Лиляна Кайкамджозова, както по темата, така и в цялост в материята на търговското право и способност за провеждане на научно изследване. На база на направената цялостна преценка в настоящото становище считам, че дисертационният труд отговаря изцяло на изискванията на ЗРАСРБ и вътрешните актове на ВСУ „Черноризец Храбър“.

Като се основавам на положителната оценка на дисертационния труд, както и на научните достижения на докторанта, предлагам на уважаемите членове на Научното жури да вземат положително решение за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по ПН 3.6 „Право“, научна специалност „Гражданско и семейно право“ на докторант Лиляна Кайкамджозова.

20 март 2024г. / гр. Варна

Подпис:

/проф. д-р Андрияна ЙовчеваАндреева